

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No2

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, fevral.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA LOYIHALARINI KREDITLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	40
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
TEMIR YO'L YO'LLARINI TA'MIRLASH KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI.....	46
Allabergenov Sherzod Maksudbayevich	
BANKLARNI TRANSFORMATSIYALASH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING XORIJ TAJRIBASI.....	51
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BUDJET OCHIQLIGINI TA'MINLASH BO'YICHA QONUNCHILIK BAZASINING EVOLYUTSIYASI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	55
Mamanov Alisher Umbarovich	
ENERGETIKA TARMOG'I KORXONALARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH YO'LLARI.....	60
Xamdamova Gavxar Absamatovna	
SMART UNIVERSITET MODELINING XALQARO TAJRIBASI VA UNI YANGI O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIGA MOSLASHTIRISH MASALALARI.....	65
Saloxiddinova Sitora Baxodir qizi	
IJTIMOIIY OBYEKTLARDA QURILISH XIZMATLARINI MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY – ASOSIY TAMOYILLARI.....	68
Gapparov Azim Qayumovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARINING ISHLAB CHIQRISH FAOLIYATIGA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI JORIY ETISH ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH.....	72
Zaripov Shoxboz Alijon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA MASOFAVIY BANK XIZMATLARINING IQTISODIY VA IJTIMOIIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	75
Xolmatova Asila Menglimurod qizi	
РОЛЬ GREEN BONDS В МЕЖДУНАРОДНОЙ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ.....	81
Н.Т. Бекназарова	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK BOSHQARUV VA AUDIT.....	86
Shaymatova Nargiza Ashurovna	
NORASMIY IQTISODIYOTNING MAVJUDLIGINING NAZARIY MASALALARI VA UNI ANIQLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI.....	93
Alimardonov G'ayratjon Nuraliyevich	
DIGITAL TWIN-BASED DECISION SUPPORT FOR COST OPTIMIZATION AND RISK MANAGEMENT IN INFRASTRUCTURE SYSTEMS.....	99
Nelyufar Umarovna Dadabayeva	
PAXTA BO'LAKCHASINING OG'MA TO'RLI YUZA SIRTI BO'YLAB HAVO OQIMI TA'SIRIDAGI HARAKATINING MATEMATIK MODELI.....	108
Karimov Abdusamat	
АДАПТИВНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ К ВНЕШНИМ РИСКАМ И ГЕОЭКОНОМИЧЕСКИМ ТЕНДЕНЦИЯМ.....	115
Бабаджанов Шухрат Атхамович	
“TIBBIYOT BOZORINING UZLUKSIZ RIVOJLANISHI UCHUN MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH YONDASHUVLARI”.....	120
Abdumalikov Shoxjahon Jaloliddin o'g'li	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHIDAGI ROLI VA BANDLIKKA TA'SIRI.....	124
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	

XORAZM VILOYATIDA ETNOGRAFIK TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISH MEXANIZMINING AHAMIYATI	129
Ro'zimatova Shaxlo Baltaboy qizi	
THE FEAR OF MISSING OUT (FOMO) EFFECT IN ADVERTISING AND ITS NEUROPSYCHOLOGICAL IMPACT ON IMPULSE BUYING	134
Negmatov Nodir Nozimovich	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT XIZMATINI TASHKIL ETISHNING ASOSIY IQTISODIY KO'RSATKICHLARI VA TENDENSIYALARI TAHLILI.....	139
Aytiyeva Sevara	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR.....	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA O'ZBEKISTON UCHUN AHAMIYATI.....	149
Abdullayeva Matluba Nematovna, Nuriddinov Kamoliddin Faxriddin o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	155
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
POPULATION IMPACT ON CONSUMER CULTURE AND NATIONAL ECONOMIC GROWTH.....	160
Rustamov Sheroy Oblokulovich	
AVTOTRANSPORT KORXONALARINING IQTISODIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI VA ULARNI YAXSHILASHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	164
Laylo Akbarova, Komolov Adxam Dilshod o'g'li	
MODELING THE DIFFUSION OF DIGITAL BANKING ADOPTION IN UZBEKISTAN: EVIDENCE FROM TBC BANK USING THE BASS DIFFUSION MODEL AND A HYBRID REGRESSION APPROACH	169
Feruza Nabieva	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK XARAJATLARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH VA BAHOLASH	176
Rabbimov Elbek Abdulloyevich, G'afforov Ilhom Ilyosjonovich, Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
O'ZBEKISTONNING YANGI BOZORLARGA CHIQUISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING INTEGRALLASHGAN MODELI.....	183
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIY-KONSEPTUAL ASOSLANISHI.....	188
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISH VA KREDIT RISKINI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	194
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
SANOAT KORXONALARI TUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMI	198
Jabborov Elbek Erkin o'g'li	
SOLIQ STAVKALARINI TABAQALASHTIRISHNING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	202
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
MINTAQALAR IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI TAFOVUTLARNI KAMAYTIRISHNI TA'MINLASHDAGI XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	208
Egamov Temur Muzaffarovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLIYAVIY RAG'BATLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	213
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURLIGI.....	217
Achilova Firuza Kurbanovna	
INVESTITSIYALARNI JALB ETISH ORQALI MAXSUS IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	222
Ergashev Olim	

KICHIK BIZNES INNOVATSION FAOLIYATINING RIVOJLANISHIDAGI ASOSIY TENDENSIYALAR	227
<i>Amirov Zubaydulla Toir o'g'li</i>	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI	233
<i>Isakjanova Saboxat Muhamedovna</i>	
KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDA AKSIYADORLAR HUQUQLARINI HIMOYA QILISH MEXANIZMLARINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	238
<i>Xakimov Uchkun Xamitovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MILLIY MAKROIQTISODIY SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	242
<i>Mardanov Ra'no Isakovna</i>	
XUSUSIY VA DAVLAT SHIFOXONALARI UCHUN RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINI QIYOSIY TAHLIL	246
<i>Yakubov Temur G'anibekovich</i>	
RAQAMLI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA RESURS SAMARADORLIGI VA IQTISODIY NATIJADORLIK MODELI	250
<i>Ziyodullayev Qahramon</i>	
"MILLIY TURIZM SITUATSION-MONITORING MARKAZI" VA "YASHIL TUROPERATORLAR" FAOLIYATINI SHAKLLANTIRISH ISTIQBOLLARI	254
<i>Toshev Akmal Salimovich</i>	
RISK-MENEJMENT VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'ZARO BOG'LIQLIGINING KONSEPTUAL MODELINI SHAKLLANTIRISH TAMOYILLARI	261
<i>Madaminov Bekzod Allayarovich</i>	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT: BAHOLASH METODOLOGIYASI, DINAMIKASI VA QISQARTIRISH ISTIQBOLLARI (1996 - 2026-YILLAR TAHLILI)	266
<i>Djumanova Rano Fayzullayevna</i>	
OLIY TA'LIM SIFATINI BAHOLASHDA MAJMUALI DIAGNOSTIK MODELNING AMAL QILISH XUSUSIYATLARI	272
<i>Xo'jaxonov Ma'rufxon Xamidxonovich</i>	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	278
<i>Vafiyev Raxim Xalimjonovich</i>	
INVESTITSIYA LOYIHALARINI KREDITLASH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	282
<i>Nigora Nurmatova</i>	
BANK SEKTORINING INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISHDAGI STRATEGIK O'RNI	287
<i>Abdumavlonov Abdumutal Abdumajid o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA UZOQ MUDDATLI MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	291
<i>Allabergenova Nilufar Shermetovna</i>	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA TA'MINOTLI YIRIK KREDITLAR ASOSIDA QIMMATLI QOG'OZLAR CHIQRISH ORQALI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI	298
<i>Ahmedov Akbarali Sultonmurodovich</i>	
"MINTAQA SANOATI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI"	306
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
BUDJET TASHKILOTLARI FAOLIYATIDA MAJBURIYATLAR: MAZMUNI, TURLARI VA TARKIBI	309
<i>Jabbarova Charos Aminovna</i>	
ATROF-MUHIT VA EKOLOGIK IQTISODIYOT: TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA RESURLARDAN OQILONA FOYDALANISH VA UNING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	316
<i>Alikulov Samar Abdirashidovich</i>	
O'ZBEKISTON TURIZM INDUSTRIYASI RIVOJLANISHIDA FORSAYT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	322
<i>Turdibekov Xasan Ibragimovich</i>	
АНАЛИЗ ДЕБИТОРСКОЙ И КРЕДИТОРСКОЙ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ХОЗЯЙСТВУЮЩЕГО СУБЪЕКТА	329
<i>Камолова Феруза Кахрамоновна</i>	

TASHQI QARZNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI: QARZ BARQARORLIGINI BAHOLASH MODELLARI ASOSIDA O'ZBEKISTON MISOLIDA TAHLIL	333
<i>Oiloyorova Kumushoy Ahmad qizi, Tashmuxeimedova Yayra Atxamovna</i>	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLARNI TARTIBGA SOLISHNING TAHLILI	339
<i>Kudiyarov Kishibay Ramatullaevich</i>	
KORXONALAR FAOLIYATINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ TAJRIBASI	343
<i>Iminova Nargizaxon Akramovna</i>	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING TO'LOVGA QOBILIYATLILIGINI BOSHQARISHDA RISKLAR VA RISK-MENEJMENTNING O'RNI	350
<i>Xalikulova Shirin Utkir qizi</i>	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUXGALTERIYA HISOBI VA HISOBOTINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHDAGI MUAMMOLAR VA KAMCHILIKLAR	354
<i>Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Xasanboyeva Muyassar Ubaydullayevna</i>	
XUSUSIY KORXONALARDA KADRLAR MENEJMENTI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	358
<i>Alimova Dildora Damirovna</i>	
BANK TRANSFORMATSIYASI TUSHUNCHASI VA UNING MENEJMENTDAGI O'RNI	363
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT SANOATIDA ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	367
<i>Eshtemirova Anora Norboy qizi</i>	
BOZOR KONYUNKTURASIGA MOS PIYOZ YETISHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	371
<i>Sadikova Shohida Obidqul qizi</i>	
HUDUDLARDA MAISHIY XIZMATLAR SOHASINI KLASTERLASH VA RESURS SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	375
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
XUSUSIY VA KORPORATIV TUZILMALARDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI HAMDA AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISH AMALIYOTI	380
<i>Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich</i>	
YIRIK VA KICHIK BIZNES O'RTASIDA KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	385
<i>Nasirova Kamola Alimovna</i>	
MOLIYAVIY HISOBOTLARNING QAROR QABUL QILISH JARAYONIDAGI IQTISODIY ROLI	394
<i>Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Yahyayeva Ra'no Raximovna</i>	
DIRECTIONS FOR IMPROVING INVESTMENT POLICY IN THE CONDITIONS OF DIGITAL ECONOMY (EXPERIENCE OF UZBEKISTAN)	400
<i>Khatamov Nurbek Achildiyevich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
DAVLATNING FISKAL VA MONETAR SIYOSATI UYG'UNLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH	405
<i>Uralov Shavkat Maxramovich</i>	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BIZNES JARAYONLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	410
<i>Yusubov Muzaffar Alimbayevich</i>	
BANKLARDA RAQAMLASHTIRISH JARAYONINING MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASIGA TA'SIRI	414
<i>Ro'ziboyev Shuxrat Komilovich</i>	
BOJ-TARIF SIYOSATI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING ILMIY-AMALIY YO'NALISHLAR	418
<i>Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li</i>	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHDA BOSHQARUV KADRLARINING KOMPETENSIYASI	424
<i>Mahsutaliyev Abdusalom Hasanovich</i>	

ZIYORAT TURIZMIDA DESTINATSIYA VA GEOAXBOROT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	433
Qosimov Jahongir Ro'ziboyevich, Suyunova Nilufar	
YEVROPA DAVLATLARIDAGI KORXONALARDA MOLIYAVIY REJALASHTIRISH AMALIYOTINING TAHLILI VA ULARDAN O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	440
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
TASHKILOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA LOYIHALARINI BOSHQARISH	446
Xasanov Odilxon Kaxxorovich	
O'ZBEKISTON TURIZM SANOATINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MARKETING TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	450
Kobilova Shozoda Timurovna, Isxakova Sarvar Ayubovna	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LABOR THEORY: EVOLUTION, CHALLENGES AND FUTURE PROSPECTS	456
Tukhliyev Bakhodir Adinaevich	
ОСОБЕННОСТИ ПРОЦЕССА ПЕРВОГО ПРИМЕНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ В СИСТЕМЕ УЧЕТА И ОТЧЕТНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	460
Астанов Зафар Муродуллаевич	
TA'LIM MUASSASALARIDA O'QITISH SIFATINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR PLATFORMALARINI YARATISH VA ULARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	466
To'xtamisheva Dilrabo Shermonovna	
KICHIK VA O'RTA BIZNESNI YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI	472
Norboyev Sarvar Azodovich	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	476
Xatamova Manzura Ochilidiyevna, Safarov Botir Isaq o'g'li	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	482
To'rayeva Nafisa Odiljonovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISHNING PUL MUOMALASI BARQARORLIGIGA TA'SIRINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	487
Xazratkulov O'ktamjon Xikmatullayevich	
O'ZBEKISTONDA TAKSI XIZMATLARI BOZORIDA INSTITUSIONAL ISLOHOTLARNING IQTISODIY AHAMIYATI	491
Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li	
EKOLOGIK TANGLIK SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YERLARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	497
Kudiyarov Aybek Alisherovich	
BANK LIKVIDLIGINI BOSHQARISHDA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR	502
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
IQTISODIY FAOLIYAT TURLARI BO'YICHA SANOAT ISHLAB CHIQRISH TARKIBIY O'ZGARISHLARNI BAHOLASH.....	509
Almardanova Farzona Tulkin qizi, Kasimov Azamat Abdulkarimovich	
QUYI AMUDARYO IQTISODIY MINTAQASI CHEGARABO'YI HUDUDLARINING TURISTIK IMKONIYATLARI.....	515
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
SURXONDARYO VILOYATIDA ULGURJI SAVDO HAJMI KO'RSATKICHLARINI ARIMA MODEL YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH.....	522
Turopova Sohiba Djumanazarovna	
MINTAQADA INNOVATSION USULDA BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	531
Davranov Odil Jumanazarovich	

ISHLAB CHIQRARISH XARAJATLARI VA MAHSULOT TANNARXINING BOSHQARUV TAHLILINI AMALGA OSHIRISH USULLARI	538
Xamidova S.Ya.	
STRATEGIES FOR INCREASING COMPETITIVENESS IN DEVELOPING EXPORT ACTIVITIES IN SMALL ENTERPRISES.....	544
Nasridinova Shokhida Taufikovna	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA ILMIY-NAZARIY QARASHLAR	551
To'g'onov Ibroximxo'ja	
XUSUSIY TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY RESURSLARINI MUSTAHKAMLASHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI.....	555
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
PENSIYA JAMG'ARMASI DAROMADLARI SHAKLLANISHI MASALALARI.....	562
Sherjonov Doniyor Saparbaevich	
EKSPORT VA VALYUTA OPERATSIYALARINING NAZARIY VA HUQUQIY ASOSLARI.....	566
Sobirova Xilola Rustam qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA AHOLI JON BOSHIGA CHAKANA SAVDO AYLANMASI HAJMI KO'RSATKICHLARINI ARIMA MODEL YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH.....	571
Qudratova Shahnoza Shuhrat qizi	
XO'JALIK JAMIYATLARIDA BOSHQARUV ORGANLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	579
Valijonov Akmaljon	
XIZMATLAR IQTISODIYOTI VA UNI RIVOJLANISHNING NAZARIY ASOSLARI	584
Abduxoliqova Farangiz Abduxoliq qizi	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT-LOGISTIKA TIZIMI: HOZIRGI HOLATI, MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	588
Kuvandikov Shuxrat Oblokulovich, Abduxalikova Komila Abduxalikovna	
ИНТЕГРАЦИЯ МЕТОДОВ КАЛЬКУЛИРОВАНИЯ ПО ВИДАМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (АВС) И ЦЕЛЕВОГО КАЛЬКУЛИРОВАНИЯ (ТС) КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	595
Киличева Ф.Б.	
GAZ TARMOQLARINI MODERNIZATSIYA QILISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	601
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
SOLIQ NAZORATI TIZIMI: IQTISODIY MOHIYATI, SHAKLLARI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	606
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li	
УПРАВЛЕНИЕ ПРИБЫЛЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ФАКТОР РОСТА ЕГО ФИНАНСОВОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ	610
Агзамов Авазхон Талгатович, Алиева Сусанна Сейрановна	
NOBANK KREDIT TASHKIOTLARINING AKTIV OPERATSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	618
Sardor Karimov Boydulla o'g'li	
INVESTITSION JOZIBADORLIKNING IQTISODIY MOHIYATI VA INVESTITSIYA NAZARIYALARI INTEGRATSIYASI	624
Abdullayeva Nilufar Ruslanovna	
QURILISH KORXONALARINI KORPORATIV QIMMATLI QOG'OZLAR ORQALI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBASI VA UNI QO'LLASH YO'NALISHLARI.....	630
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
OPEN BANKING AS A DRIVER OF FINANCIAL INNOVATION AND INCLUSION IN UZBEKISTAN'S BANKING SECTOR	637
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Asadbek Ergashov	
TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY SAMARADORLIGINI BOSHQARISH VOSITALARI	642
Sadikov Q.M.	

BOSHQARUV HISOBIDA NARX SHAKLLANISHINING NAZARIY JIHATLARI (TOVAR BOZORIDA USTUN MAVQEGA EGA XO'JALIK SUBYEKTLARI MISOLIDA).....	646
Xaitmetov Elmurat Sidikmatovich	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ЭНЕРГОЁМКОСТИ ВВП НА ОСНОВЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ	652
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
XALQARO LOYIHALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI INTEGRATSIYA YETUKLIGI MODEL VA SAMARADORLIKNI BAHOLASH METODOLOGIYASI	659
Ne'matova Bonura Umid qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDITNING MOHIYATI, MAQSADI VA ASOSIY VAZIFALARI	664
Mamatqulov Avazbek Axmadaliyevich	
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI FAOLIYATIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV ASOSIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH.....	674
Xusanova Gavhar	
MAHALLIY SHAROITDA SUV TEJOVCHI TEXNOLOGIYALARNI KO'P MEZONLI BAHOLASHNING IQTISODIY YO'NALTIRILGAN GIBRID MODEL VA UNING AMALIY QO'LLANILISHI.....	679
Mirzayeva Shaxnoza Mamat qizi	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LARNING NAZORATINI TASHKIL QILISH.....	688
Dadaboyev Tulqinjon Yusupjonovich, Dadaboyev Abdurahmon Ne'matjon o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING IQTISODIY OMILLARI VA ZAMONAVIY AHAMIYATI	693
Yusubov Inomjon Ikrom o'g'li	
MOLIYAVIY RESURLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY-METODOLOGIK VA AMALIY JIHATLARI	699
Narzulloyev Behruz Baxtiyor o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI BANK XIZMATLARI AMALIYOTI TAHLILI	702
Kazakbayev S.B.	
BOG'DORCHILIK TARMOG'NI RIVOJLANTIRISHDA SUV TEJAMKOR TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	705
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
MHXS ASOSIDA SUG'URTA KOMPANIYALARINING BUGALTERIYA HISOBI VA MOLIYAVIY TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	709
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ XO'JALIGINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING IMTIYOZLI MOLIYALASHTIRISH MYEXANIZMLARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	718
Xolmatov Sanjarbek Xojimamatovich	
MAHALLA TIZIMIDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA INKLYUZIV IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH YO'NALISHLARI.....	724
Berkinov Bozorboy Berkinovich	
XALQARO TURIZM BOZORIDA MICE TURIZMINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH JARAYONLARINING NAZARIY ASOSLARI	728
Fayyoza Xalimova Nafasovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA MIJOZLARGA YO'NALTIRILGAN BIZNES JARAYONLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH AMALIYOTI.....	733
Azimov Asrorjon Muzaffarjonovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BANDLIKNI LEGALLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI	737
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
TIJORAT BANKLARINING BIZNES EKOTIZIMI MUAMMO VA YECHIMLAR	742
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI YALPI HUDUDIY MAHSULOT XAJMIGA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTISIYALARNING TA'SIRI	749
Sultanov Anvar Abdullaevich	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA QURILISH SANOATINING IQTISODIY HOLATI.....	754
Axmedova Sanobar Ikrom qizi, Davlatov Ahmadjon Anvarbek o'g'li	
DAVLAT XUSUSIY SHERIKCHILIK LOYIHALARIDA VUJUDGA KELADIGAN RISKLARGA QARSHI UZOQ MUDDATLI IQTISODIY STRATEGIYALAR	760
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
MODERN MODELS OF SALES LOGISTICS IN THE SERVICE SECTOR: MARKETING ASPECT AND AREAS FOR IMPROVEMENT	764
Mamatkulova Shoirra Djalolovna	
РОЛЬ ПЛАНИРОВАНИЯ И ПРОГНОЗИРОВАНИЯ В СИСТЕМЕ ОРГАНИЗАЦИИ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ ПРЕДПРИНЕМАТЕЛЬСТВА.....	769
Ахмедова Азиза Тохировна, Зайналов Ж.Р.	
ВЫСШАЯ МАТЕМАТИКА КАК ОСНОВА ФИНАНСОВОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ И ПРЕДПРИНЕМАТЕЛЬСТВЕ.....	774
Айматова Фарида Хуразовна	
XORIJIY MOLIVAVIY RESURLAR VA ULARNING IQTISODIY O'SISH SIFATINI TA'MINLASHDAGI O'RNI	778
Xomidova Kamola G'olib qizi	
SUG'URTA TASHKIOTLARIDA TO'LOV QOBILİYATINI OSHIRISHGA QARATILGAN ICHKI BOSHQARUV INSTRUMENTLARINI TAKOMILLASHTIRISH	783
Xattabov Murodulla Batirovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	788
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
O'ZBEKISTON QURILISH KORXONALARIDA KORPORATIV-IJTIMOİY MAS'ULIYAT HOLATI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	795
Murotkosimov Shoxrux Abdusalimovich	
ТЕНДЕНЦИИ ИЗМЕНЕНИЯ ВАЛОВОГО ВНУТРЕННЕГО ПРОДУКТА УЗБЕКИСТАНА ЗА ПОСЛЕДНИЕ ГОДЫ.....	803
Ишонкулова Феруза Асатовна	
CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH JARAYONIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	808
Sadinov Aziz Ziyadullayevich	
BOJXONA BOSHQARUVIDA RAQAMLASHTIRISHNING XALQARO TAJRIBASI	814
Radjapova Latofat Sardorovna	
MILLIY IQTISODIYOTDA SANOAT KORXONALARI RIVOJLANISHI XUSUSIYATLARI	821
Abdullayeva Madina Kamilovna	
UY-JOY QURILISHI SOHASIGA ESKROU MEXANIZMINI JORIY ETISH ORQALI ULUSHDORLAR MABLAG'LARINI HIMOYA QILISH ISTIQBOLLARI.....	827
Nigmatov Akbarjon Anvarovich	
TASHQI SAVDO BALANSINI MUVOZANATLASHTIRISH	831
Rahimov Eshmurod Normurodovich, Misliddinov Ikromjon Kamoliddin o'g'li	
DON VA UN MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISHNING YEVROPA TAJRIBASI	837
Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li	
RAQAMLI SUG'URTA (INSURTECH) EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISH VA O'ZBEKISTONDA MOLIVAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	842
Nozimov Eldor Anvarovich	
MAHALLIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ASOSIDA IMPORT O'RNINI BOSUVCHI MAHSULOTLAR ISHLAB CHIQRISH STRATEGIYASI	847
Sobitova Ra'no Solidjonovna	

XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING XORIJ TAJRIBALARI.....	850
Raxmonov Aziz Iskandarovich	
COST ANALYSIS IN FRUIT AND VEGETABLE PROCESSING PLANTS.....	855
Rahmatullayev Mirjalol Khatam ogli	
OLIY TA'LIM XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH TIJORAT SIRINING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	861
Butayev Dilshod Eshbekovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ОБЛАЧНЫЕ БУХГАЛТЕРСКИЕ СИСТЕМЫ: НАДЁЖНОСТЬ ОТЧЁТНОСТИ И КИБЕРБЕЗОПАСНОСТЬ.....	867
Бозорова Озода Рахимовна	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BANKLARNING CHAKANA KREDITLASH AMALIYOTI TAHLILI.....	872
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
XALQARO STANDARTLARNI AMALGA OSHIRISH JARAYONIDA AUDITORLAR VA KORXONALAR UCHUN AMALIY TAVSIYALAR.....	877
Ibragimov Azizbek Keldibek o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	882
Akbarov Husniddinjon Mo'ysin o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY NATIJALAR TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH.....	888
Omanov Sanjar Qurbonazar o'g'li	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI SOLIQ IMTIYOZLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISHNING AMALDAGI HOLATI.....	894
Usmonov Shavkatjon Shukurovich	
АДАПТАЦИЯ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ В НАЦИОНАЛЬНОЙ СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	901
Абилов Эльман Худаверди оглы	
QURILISH SOHASIDA KORPORATIV IJTIMOY MAS'ULIYAT: XALQARO TAJRIBA VA QIYOSIY TAHLIL.....	906
Murotkosimov Shoxrux Abdusalimovich	
TADBIRKORNING KREDIT, FOIZ, SOLIQ TO'LOVLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI XUSUSIDA.....	914
Hakimov Odil Arziqulovich	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA IQTISODIYOTNING REAL SEKTORIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISHNING XUSUSIYATLARI.....	918
Xoshimov Sobir Murtazayevich	
KORXONALARDA MOLIYAVIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	925
Xalilova Aziza Rustamovna	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI.....	930
Uzakova Umida Ruziyevna	
INVESTITSIYA JALB QILISHNING HUDUDIY MEKANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIY MAZMUNI.....	936
Shamsiyeva Ruxsora Nasirovna	
HUDUDLARNING TURISTIK SALOHİYATINI OSHIRISHDA TURISTIK ZONALARNING AHAMIYATI.....	940
Umarova Mahliyo Yaxshiboy qizi	
HUDUD OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI SANOATI ISHLAB CHIQARISH KO'RSATKICHLARI SAMARADORLIGINING EKONOMETRIK VA STATISTIK TAHLILI.....	945
Xursanov Sherzod Ulaboyevich	
YUK TASHUVLARIDA LOGISTIK PROVAYDERLAR FAOLIYATINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	951
Mannapova Feruza Faxriddin qizi	

MAMLAKAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA SOHASINI MOLIYALASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	956
<i>Mirzaraximova Aziza Azimdjano</i>	
IQTISODIYOTDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLARNI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI RAQOBATCHILIK MUHITINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	963
<i>Maxmudova Ferangis Raxmatillayevna</i>	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOT TARAQQIYOTINING HOLATI VA USTUVOR MAQSADLI KO'RSATKICHLARI	968
<i>Saidova Madinaxon Hoshimjon qizi</i>	
FERMER XO'JALIKLARINING O'ZBEKISTON AGRAR SEKTORIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI.....	973
<i>Islamova Dilnoza Isamidinovna</i>	
ZIYORAT TURIZMINING MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	978
<i>Uzaqov Jamshid Norboyevich</i>	
TIJORAT BANKLARINING EMISSION OPERATSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	983
<i>Shaymanov Mexridin Ibragimovich</i>	
ISLOM MOLIYASIDA MAJBURIYAT VA OMONAT MEXANIZMLARI: RAHN, VADIYA VA HAVALA.....	987
<i>Sadikova Ra'no Abdullaevna</i>	
FIRIBGARLIK BILAN BOG'LIQ AUDITORLIK TEKSHIRUVI RISKLARINI KAMAYTIRISH MASALALARI	991
<i>Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ И ОЦЕНКА ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ UZAUTO MOTORS.....	996
<i>Шарипов К.А., Зайнутдинова У.Дж.</i>	
XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA BANDLIK BILAN TA'MINLASHGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR VA MUAMMOLAR TADQIQI.....	1005
<i>Mirzayev Qulmamat Djonuzokovich, Saparov Murod Irgashovich</i>	
YO'LOVCHI TASHISH XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	1010
<i>Alisher Kurambayev</i>	
SUG'URTA XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA TAKAFUL SUG'URTASINING O'RNI VA IMKONIYATLARI.....	1014
<i>Sattorov Ixtiyor Ochilovich, Karimov Shohruh Yo'ldoshali o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION FAOLIYATNI AMALGA OSHIRISHNING JORIY HOLATI TAHLILI.....	1020
<i>Valikulov Sherzod Zaynitdinovich</i>	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA MARKETPLEYSLARNI SHAKLLANTIRISH: INVESTITSIYALAR, XARAJATLAR VA FOYDA.....	1029
<i>Axmedova Dilshoda Xayrulla qizi</i>	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MARKETING SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	1033
<i>Maxmudov Tohirjon Olimjonovich, Muminova Shahlo Madaminjon qizi</i>	
OLIY TA'LIMDA GENDER TENGLIKNING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	1039
<i>Xaydarova Sayyora</i>	
ANALYZING THE COMPETITIVE ADVANTAGES OF SOUTH KOREA IN GLOBAL MICE TOURISM: HISTORICAL AND CULTURAL DIMENSIONS.....	1043
<i>Ortikova Sabohat, Gulomova Mukhlisa, Ochilova Hilola Farmonovna</i>	
MEHMONXONA BIZNESIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH ORQALI XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	1050
<i>Usmanova Gulida Valiyevna</i>	
ETHICAL ASPECTS OF ECOTOURISM: BALANCING SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND MORAL RESPONSIBILITY.....	1055
<i>Gulbakhor Sattarovna Abdullakhanova</i>	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA INVESTITSIYA FAOLLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	1062
<i>Sobirov Abdurasul Abdugafarovich</i>	

KADRLAR BOSHQARUVIDA INNOVATSION YONDASHUVLAR.....	1068
Urazov Sadulla Shodiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY JINOYATLARNING OLDINI OLISHDA KOMPLAENS-NAZORATNING ROLI.....	1074
Zokirov Ismoiljon Ibroximovich	
AGROSERVIS SOHASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH YO'LLARI	1078
Pardayev Mamayunus Qarshibayevich, Feruz Nematullayevich Abilov	
KO'MIR UCHUVCHI KULI ASOSIDAGI FLY ASH BETON VA GEOPOLIMER MATERIALLARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN IQTISODIY VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH	1083
Muradov Botir Hayat	
КРЕАТИВНАЯ ЭКОНОМИКА В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ПРЕДПОСЫЛКИ В УЗБЕКИСТАНЕ	1091
Рахимова Манзура Хамид кизи	
DUE DILIGENCE IN AUDITING AS A FACTOR ECONOMIC EFFICIENCY IN THE AGRICULTURAL SECTOR.....	1098
Sidikov Dilmurod	
MAJBURIYATLAR HISOBINI MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	1102
Ergasheva Vasila Abdumajitovna	
ИННОВАЦИОННЫЕ МАРКЕТИНГОВЫЕ СТРАТЕГИИ И ПРОЦЕССЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ	1106
Рахимова Тамила Баходур кизи	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARI MOLIYAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI.....	1113
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI DAVLAT TOMONIDAN MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH BORASIDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBA VA UN DAN O'ZBEKISTONDA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	1120
Djurayeva Lola Abdugabbarovna	
HUDUDLARDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISHDA DAVLAT BUDJETIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1125
Egamnazarova Gulnoza Xolmurod qizi	
O'ZBEKISTON ISLOHOTLARI ISTIQBOLIDA BARQAROR RIVOJLANISH KO'RSATKICHLARI HAMDA ESG INDIKATORLARINI JORIY ETISH	1129
Mirzaaxmedova Nodira Asqarali qizi, Tursunxodjayeva Shirin Zafar qizi	
O'ZBEKISTONDA KREDIT VA MOLIYAVIY TIZIMNI MODERNIZATSIYALASH: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR	1135
Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich	
O'ZBEKISTON FRANCHAYZING BREN DLARINING XALQARO BOZORLARDA IMIJINI MUSTAHKAMLASHDA ZAMONAVIY BRENDBUKLAR YARATISHNING NAZARIY ASOSLARI VA AMALIY YECHIMLARI	1140
Xodjayev Anvar Rasulovich	
MINTAQANING INVESTITSIYA OQIMLARI VA TASHQI IQTISODIY ALOQALARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK TAHLILI	1147
G'oyibnazarov Muxammad Xamidbekovich	
O'ZBEKISTON AGROTADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH STRATEGIYALARI VA IMKONIYATLARI	1152
No'monov Otabek O'rmonjon o'g'li	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INVESTITSION FAOLIYATI VA IQTISODIY SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH	1157
Xakimov Akbar Anvarovich	

TIJORAT BANKLARI XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISHNING IQTISODIY MOHIYATI VA UNING BANK FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	1162
Atamuradov Bozorboy Berdimuratovich	
O'ZBEKISTONDA MOLIVAVIY SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	1168
Sayitbayev Shermirza Datkamirzaevich	
ЭКОНОМЕТРИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ БЮДЖЕТОВ ФТИЗИАТРИЧЕСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ ПРИ ПЕРЕХОДЕ К ОПЛАТЕ ПО КЛИНИКО-ЗАТРАТНЫМ ГРУППАМ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	1173
Эрматов Зоҳид Шавкатович	
SUSTAINABLE TOURISM IN KARAKALPAKSTAN: LINKING CULTURE, COMMUNITIES, AND ECOLOGY.....	1179
Indira Ermekebaeva	
TARIFLASH VA REZERVLASHNING ILMIY-AMALIY MODEL (O'ZBEKISTON SHAROITIGA MOSLASHTIRILGAN).....	1184
Maxmudov Komoliddin Rozmetovich	
XORIY TAJRIBASI ASOSIDA O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	1188
Akmalova Ziyoda Doniyorovna	
ECONOMIC EFFECTS OF GASTRONOMIC TOURISM: AN ANALYSIS OF TOURISTS' FOOD EXPENDITURE PATTERNS.....	1193
Iroda Abdieva G'ayrat kizi	
WAYS OF IMPROVING AGRITOURISM IN UZBEKISTAN	1198
Ruxangiz Mirfayzovna Mavlonova, Istamkhuja Olimovich Davronov	
TA'LIM TIZIMIDA KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHNING DOLZARB MASALALARI.....	1203
Kaxxarov Ulug'bek Xalmatovich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ISH BILAN BANDLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASI.....	1208
Bobojonov To'liqinbek Maxmud o'g'li	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISH: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR.....	1213
Zokirov Fayzullo Maxamatovich	
ЦИФРОВОЙ МАРКЕТИНГ КАК ИНСТРУМЕНТ ПРОДВИЖЕНИЯ БРЕНДА НОВОГО УЗБЕКИСТАНА НА МЕЖДУНАРОДНОМ ТУРИСТИЧЕСКОМ РЫНКЕ.....	1219
Суюнова Камилла Бахромовна, Файзуллаев Аслиддин Сафар угли	
ТЕОРИЯ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО ВЫБОРА: ОБЗОР КЛАССИЧЕСКИХ ПАРАДИГМ, МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫХ ПОДХОДОВ И СОВРЕМЕННЫХ ВЫЗОВОВ	1223
Камилова Наргиза Абдукажоровна	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К МОНЕТАРНОЙ ПОЛИТИКЕ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА ИНФЛЯЦИЮ И ЗАНЯТОСТЬ	1227
Камилова Наргиза Абдукажоровна, Асадова Шоҳида Азаматовна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TAKOFUL SUG'URTA FONDLARINI SHAKLLANTIRISH.....	1232
Alimov Sherzod Choriyevich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI KREDITLASH MEXANIZMLARINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	1238
Bo'taev O'tkir Eshboevich	
PUL MABLAG'LARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI.....	1242
Xalikov Baxrom Shomurovich	
O'ZBEKISTON SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA ENERGIYA TA'SIRINI QISQA VA UZOQ MUDDATLI BAHOLASH SAMARASI	1247
Jabbarov Nurbek Atanazarovich	
IQTISODIYOTDA ENERGIYA TIZIMINING TUTGAN O'RNINI MODELLASHTIRISHDA ARDL MODELINING NAZARIY AHAMIYATI	1252
Kuralbayev Jo'rabek Oybekovich	

DAVLAT TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	1256
<i>Salamov Islom Tashkazzakovich</i>	
МЕХАНИЗМ ОПТИМИЗАЦИИ СТРУКТУРЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ УЗБЕКИСТАНА.....	1263
<i>Касимова Наргиза Сабитджановна</i>	
SIRKULAR BIZNES-MODELLARNI MOLIALASHTIRISH MODELLARI EVOLYUTSIYASI.....	1268
<i>Isamuxamedov Boxodir Baxramovich</i>	
HUDUDIY MARKETING KONSEPSIYASI ASOSIDA NAVOIY VILOYATINING EKOTURISTIK RESURLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	1274
<i>Shodiyev Sanjar Ruzukulovich, Abdurahmonova Shahlo Serali qizi</i>	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	1281
<i>Sabirov Xamid Qo'ziboyevich</i>	
HUDUDLARNI BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANTIRISHNI TA'MINLASHDA QISHLOQ XO'JALIGI ISHLAB CHIQARISH INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	1285
<i>N.Bekmurodov</i>	
KORXONALAR INVESTITSION VA INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	1291
<i>Gafurova Umida Fatixovna</i>	
SOLIQ TIZIMIDA SOLIQ RISKINI BAHOLASH USLUBIYOTI	1296
<i>Fayziyev Orifjon Olimovich</i>	
РОЛЬ ОБРАЗОВАНИЯ И ЦИФРОВЫХ НАВЫКОВ В РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКЕ УЗБЕКИСТАНА.....	1302
<i>Дониерова Фотимабону Алишер кизи</i>	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INVESTITSIYA SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI: O'ZBEKISTON VA RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR QIYOSIY TAHLILI.....	1310
<i>Mangliyev Bezzod To'raboy o'g'li</i>	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINING TRANSFORMATSIYASI	1315
<i>Ruziyev Baxtiyor Salimboyevich</i>	
MEHNAT MUNOSATLARINI TARTIBGA SOLISHDA RAQAMLI PLATFORMALARINING O'RNI	1321
<i>I.A.Bakiyeva, S.A.Bozorova</i>	
O'ZBEKISTONDA TURISTIK-REKREATSION INFRATUZILMANING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI.....	1327
<i>Usmanova Zumrad Islamovna</i>	
"YASHIL" XIZMAT KO'RSATISH MODELINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISH: SOLIQ SIYOSATI VA DAVLAT BOSHQARUVI JIHATIDAN TAHLIL.....	1333
<i>Haqnazarova Yulduz Juraqulovna</i>	
ТРАНСПОРТНАЯ ДОСТУПНОСТЬ В КАРАКАЛПАКСТАНЕ: ПРОСТРАНСТВЕННЫЙ АНАЛИЗ И СРАВНИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА РАЙОНОВ	1339
<i>Кеунимжаев Мухамедали Куанышбаевич</i>	
TRANSPORT INFRATUZILMASI RIVOJLANISHINING HUDUDLARARO IQTISODIY TENGSIZLIKNI KAMAYTIRISHDAGI ROLI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YONDASHUVLAR	1344
<i>Narziyev Umidjon Baxrillayevich</i>	
XUFYONA IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHNING ILMIY TADQIQOTLARDAGI TALQININING ILMIY TAHLILI.....	1350
<i>Ro'ziqulov Shunqor Tohir o'g'li</i>	
BANKLARNING QO'SHILISH VA QO'SHIB OLIH OPERATSIYALARINING MOLIVAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI	1356
<i>Azlarova Aziza Axrarovna, Sattorova Nasiba G'anijon qizi</i>	
RAQAMLASHTIRISH ORQALI BARQAROR IQTISODIY O'SISH VA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH ISTIQBOLLARI	1361
<i>Umurzak Ablakulovich Radjabov</i>	

ISHLAB CHIQRADIGAN SANOATNING IQTISODIYOTDAGI TUTGAN O'RNI, AHAMIYATI VA UNING TASNIFLANISHI	1366
Mallaboyev Anvarjon Sotvoldiyevich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA SUVDAN FOYDALANISH VA SUV ISTE'MOLI TARTIBINI AMALGA OSHIRISH.....	1374
Matkarimov Mansur Maksudovich	
DEVELOPMENT OF HERITAGE-BASED EXCURSION ACTIVITIES IN THE BUKHARA REGION	1379
Murodjonov Bahrombek Gulomaliyevich, Istamkhuja Olimovich Davronov, Radjabov Odil Olimovich	
TRANSPORT TURLARI FAOLIYATINI BIRLASHTIRISH ORQALI XIZMAT KO'RSATISH SIFATINI OSHIRISH.....	1385
Giyosidinov Boburbek Baxtiyor o'g'li	
TEMIR YO'L TRANSPORTI RIVOJLANISHIGA HISSA QO'SHGAN OLIMLARNING ILMIY QARASHLARI VA ULARNING ZAMONAVIY XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISHDAGI AHAMIYATI.....	1388
Usmonov Shermuhammad Xaydar o'g'li	
JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN YER SOLIG'I MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	1391
Ramazonov Shamil Ulug'bek o'g'li	
IJTIMOYIY TADBIRKORLIK TUSHUNCHASI, MOHIYATI VA AHAMIYATI	1396
Muxsiddinov Mansurjon Maxmudjon o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGIGA MO'ljALLANGAN YERLARNI BOSHQA YER TOIFALARIGA O'TKAZISHNING MIQDORIY VA SIFAT O'ZGARISHLARI.....	1400
Safayev Sanjarbek Zafarbek o'g'li	
МЕТОДЫ УПРАВЛЕНИЯ ЛИКВИДНОСТЬЮ И ДЕНЕЖНОЙ МАССОЙ В ЭКОНОМИКЕ УЗБЕКИСТАНА	1405
Холмуродов Жавохир Бахтияр ўғли	
NOGIRONLIGI BO'LGAN SHAXSLAR MEHNAT BOZORINING O'ZIGA XOS SEGMENTI SIFATIDA	1410
Sevunov Turg'unbek Radjabovich	
SURXONDARYO VILOYATIDAGI "ZARCHOB" GESNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	1414
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna, Ollanazarov Boburjon Alisher o'g'li	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СЕРВИСНОГО СЕКТОРА УЗБЕКИСТАНА.....	1418
С.А. Исхакова	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA MA'SULIYATLI ISTE'MOLNING EKONOMETRIK TAHLILI.....	1424
Rashitova Nilufar Xatambayevna	
TO'QIMACHILIK KORXONALARINING EKSPORT VA ICHKI B2B BOZORIDAGI O'RNI.....	1433
Sapayeva Nilufar Qadamboyevna	
AGROSANOAT KLASSTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA BOSHQARISH MODELLARI	1441
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
MINTAQADA ENERGIYA TA'MINOTI TIZIMLARINI OPTIMALLASHTIRISHNING ZAMONAVIY MODELLARI	1449
Masharipov Aziz Axmadjanovich	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISH ASOSIDA INVESTITSIYA SALOHİYATINI OSHIRISH	1458
Tillayeva Barno Ramizitdinovna	
TO'G'RI SOLIQLARNING XORIY TAJRIBASINI QIYOSIY TAHLILI.....	1463
Ergashov Jamshid Ashurovich	
DAVLAT BUDJETIDAN "YASHIL MAKON" UMUMMILLIY LOYIHASINI AMALGA OSHIRISH UCHUN AJRATILADIGAN MABLAG'LARDAN SAMARALI FOYDALANISH MASALALARI	1471
Umarov Umid Panjiyevich	
XIZMATLAR SOHASIDA INVESTITSION RESURLARNI INNOVATSIYALARGA YO'NALTIRISH MEKANIZMLARI	1476
Ashurova Maftuna Ortiq qizi	
NOBANK KREDIT TASHKIOTLARI LIKVIDLIGINI TA'MINLASHNING DOLZARB MASALALARI.....	1483
Uluxxo'jayeva Umida Abdullayevna	

OLIV TA'LIM MUASSASALARI REYTING TIZIMI: XALQARO TAJRIBA VA MILLIY BOSHQARUV AMALIYOTI.....	1488
Xudoyqulov Husen Ahadovich	
SOLIQLAR BUDJET DAROMADLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH OMILI.....	1495
P.SH.Usmonov	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA MOLIYAVIY BOSHQARUV VA INVESTITSIYA JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1499
B.Q. Madartov	
SUG'URTA SOHASIDA RAQAMLASHTIRISH CHORALARINING JORIY ETILISHI VA ERISHILADIGAN NATIJALAR TAHLILI.....	1502
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
TOVARLAR VA XIZMATLARNI TABAQALASHTIRISH STRATEGIYASINING XUSUSIYATLARI.....	1507
Sodiqov Miraxror Abbos o'g'li	
DETERMINANTS OF FINANCIAL MARKET PARTICIPANT EFFICIENCY IN AN INNOVATION-DRIVEN ECONOMY.....	1512
Khotamkulova Madina	
EFFICIENCY OF IMPROVING THE IT SERVICES EXPORT.....	1517
Uzakov Ortik Shaymardanovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ENERGETIKA SOHASIDA OLIB BORILAYOTGAN ISLOHOTLAR.....	1522
Saidov Mash'al Samadovich	
SANOAT TARMOQLARIDA INVESTITSIYA FAOLIGINI OSHIRISH VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	1530
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISH ORQALI MINTAQALARDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH MEKANIZMLARI.....	1537
Qobilov Anvar Eshpo'latovich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR.....	1542
Karimov Islombek Bekpo'lat o'g'li	
"YASHIL IQTISODIYOT" DOIRASIDA INVESTITSIYA SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI MINTAQALAR IJTIMOY RIVOJLANISHINI QO'LLAB-QUVVATLASH.....	1546
Qobilov Anvar Eshpo'lotovich	
JAHON IQTISODIYOTI RIVOJLANISHIDA XALQARO MOLIYANING AHAMIYATI VA UNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI.....	1552
Muxammedova Zarina Murodovna	
ОСОБЕННОСТИ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ КОРРЕКТИРОВОК В СТРАНАХ ПЕРЕХОДНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	1556
Qian Xuanhong, Наров Улугбек Ирискулович	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TRANSPORT XIZMATLARI RAQOBATDOSHLIGINI TA'MINLASHNING TUSHUNCHAVIY VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	1562
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
ЦИФРОВЫЕ ПЛАТФОРМЫ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В КАРАКАЛПАКСТАНЕ.....	1568
Бабаназарова Гульзар Зиуатдиновна	
MEHNAT UNUMDORLIGI, ISHLAB CHIQRISH VA BANDLIK INTEGRATSIYASI: IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	1573
Muxammedov Murod Muxamedovich	
BUXORO VILOYATIDA INNOVATSION FAOLIYAT DINAMIKASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI (2020-2024-YILLAR TAHLILI).....	1577
Tursunova Nazokat Tolibjonovna	
O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK MUAMMOLARNING IJTIMOY-IQTISODIY OQIBATLARI KELIB CHIQISHI.....	1582
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich, Abdulniyazov Murodbek Murodbek	

O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK MUAMMOLARNING IJTIMOY-IQTISODIY OQIBATLARI KELIB CHIQISHI

Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich

Ma'mun universitet dotsenti (PhD)

ORCID: [0009-0006-5812-6724](https://orcid.org/0009-0006-5812-6724)

Email: rasul.sadullaev1977@gmail.com

Abdulniyazov Murodbek Murodbek

Mustaqil tadqiqotchi

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekistonda mavjud ekologik muammolar va ularning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari tahlil qilingan. Atrof-muhitning ifloslanishi, suv resurslarining tanqisligi, cho'llanish, yer degradatsiyasi va havo ifloslanishi kabi muammolarning aholi salomatligi, iqtisodiy o'sish, mehnat unumdorligi va ijtimoiy barqarorlikka ta'siri o'rganilgan. Shuningdek, ekologik muammolarni bartaraf etish va barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun amalga oshirilishi lozim bo'lgan institutsional va iqtisodiy chora-tadbirlar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: ekologik muammolar, barqaror rivojlanish, atrof-muhit muhofazasi, ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlar, yer degradatsiyasi, havo ifloslanishi, suv resurslarining tanqisligi, cho'llanish, aholi salomatligi, iqtisodiy o'sish, mehnat unumdorligi.

Abstract. This article analyzes the existing environmental problems in Uzbekistan and their socio-economic consequences. The impact of such problems as environmental pollution, water scarcity, desertification, land degradation and air pollution on public health, economic growth, labor productivity and social stability is studied. The institutional and economic measures that need to be taken to eliminate environmental problems and ensure sustainable development are also analyzed.

Key words: environmental problems, sustainable development, environmental protection, socio-economic consequences, land degradation, air pollution, water scarcity, desertification, public health, economic growth, labor productivity.

Аннотация. В данной статье анализируются существующие экологические проблемы в Узбекистане и их социально-экономические последствия. Изучается влияние таких проблем, как загрязнение окружающей среды, нехватка воды, опустынивание, деградация земель и загрязнение воздуха, на здоровье населения, экономический рост, производительность труда и социальную стабильность. Также анализируются институциональные и экономические меры, которые необходимо принять для устранения экологических проблем и обеспечения устойчивого развития.

Ключевые слова: экологические проблемы, устойчивое развитие, охрана окружающей среды, социально-экономические последствия, деградация земель, загрязнение воздуха, нехватка воды, опустынивание, здоровье населения, экономический рост, производительность труда.

KIRISH

Iqlim o'zgarishi dunyomizni insoniyat jamiyatlari va tabiiy tizimlar uchun katta xavf tug'diradigan tarzda tubdan o'zgarimoqda. Biz iqlim kazinosiga kirdik va global isish zarlarini tashlayapmiz, deb ogohlantiradi iqtisodchi Uilyam Nordxaus. Ammo orqaga o'girilib, kazinodan chiqib ketish uchun hali vaqt bor. Iqlim munozarasi bilan bog'liq barcha muhim masalalarni birlashtirgan Nordxaus ilm-fan, iqtisodiyot va siyosatni, shuningdek, global isish xavfini kamaytirish uchun zarur bo'lgan choralarni tasvirlaydi. Har qanday manfaatdor fuqaro uchun

tushunarli bo'lgan tildan foydalanib va turli nuqtayi nazarlarni adolatli taqdim etishga harakat qilib, u muammoni boshidan oxirigacha muhokama qiladi¹.

So'nggi yillarda ekologik muammolar global miqyosdagi eng dolzarb masalalardan biriga aylandi. Iqtisodiy faoliyatning kengayishi, sanoatlashuv jarayonlari va tabiiy resurslardan samarasiz foydalanish atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

O'zbekistonda ham ekologik muammolar iqtisodiy rivojlanish va aholi farovonligiga ta'sir etuvchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Mamlakat hududida suv tanqisligi, yer degradatsiyasi, havo ifloslanishi va Orol dengizi fojiasi kabi ekologik muammolar mavjud bo'lib, ular ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikka jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Ekologik muammolarning oqibatlari nafaqat tabiatga, balki aholi salomatligi, mehnat bozori, qishloq xo'jaligi va milliy iqtisodiyot rivojlanishiga ham ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli mazkur masalani chuqur tahlil qilish va samarali yechimlar ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.

O'zbekistonda ekologik muammolar orasida eng dolzarblaridan biri suv resurslari tanqisligi hisoblanadi. Mamlakatning geografik joylashuvi, quruq kontinental iqlim sharoiti hamda aholi sonining o'sishi suv resurslariga bo'lgan bosimni yanada kuchaytirmoqda. O'zbekiston asosan transchegaraviy daryolar hisobidan suv resurslari bilan ta'minlanadi. Xususan, mamlakat suv resurslarining asosiy qismi Amudaryo va Sirdaryolari hisobiga shakllanadi. Bu esa mamlakat suv ta'minotining tashqi omillarga yuqori darajada bog'liqligini ko'rsatadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekistonda ekologik muammolarning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlarini tahlil qilishda xalqaro ilmiy adabiyotlar muhim nazariy va empirik asos bo'lib xizmat qiladi. Xususan, William Nordhaus o'zining The Climate Casino asarida iqlim o'zgarishlari global iqtisodiyot uchun yuqori darajadagi noaniqlik va risklarni yuzaga keltirishini asoslab beradi. U iqlim o'zgarishlarini "katta tavakkal o'yini" sifatida talqin qilib, ekologik muammolar iqtisodiy barqarorlik, ishlab chiqarish samaradorligi va ijtimoiy farovonlikka uzoq muddatli salbiy ta'sir ko'rsatishini ta'kidlaydi. Bu yondashuv O'zbekiston sharoitida ham dolzarb bo'lib, iqlim o'zgarishlari qishloq xo'jaligi hosildorligi, suv resurslari taqchilligi va aholi daromadlariga bevosita ta'sir qilayotganini tushuntirishga yordam beradi.

Baumol va Oates ekologik siyosat nazariyasida tashqi effektlar muammosini markaziy o'ringa qo'yadi. Ularning fikricha, ekologik zararlar bozor mexanizmlari orqali avtomatik tarzda hisobga olinmaydi, shu sababli davlat tomonidan tartibga solish zarur. Ular ishlab chiqqan nazariy model ekologik soliqlar va tartibga solish instrumentlari orqali salbiy tashqi ta'sirlarni ichkilashtirish mumkinligini ko'rsatadi. Ushbu konsepsiya O'zbekistonda ekologik soliqlar tizimini rivojlantirish va atrof-muhitni muhofaza qilish siyosatini takomillashtirishda muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

Jahon banking World Development Report 2010: Development and Climate Change hisobotida iqlim o'zgarishlari rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga nisbatan yanada kuchliroq ta'sir ko'rsatishi ta'kidlanadi. Hisobotda ekologik muammolar kambag'allik darajasining oshishi, infratuzilma zararlanishi va sog'liqni saqlash tizimiga yuklamaning ortishi orqali ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlarni kuchaytirishi asoslab beriladi. Bu xulosalar O'zbekiston uchun ham mos bo'lib, ayniqsa, qurg'oqchilik va suv tanqisligi hududiy tengsizlikni kuchaytiruvchi omil sifatida namoyon bo'layotganini izohlashda muhimdir.

Markaziy Osiyo mintaqasiga oid tadqiqotlarda Vinokurov, Ahunbaev, Usmanov va Sarsembekov tomonidan suv-energetika kompleksini tartibga solish masalalari keng yoritilgan. Ular suv va energetika resurslarining o'zaro bog'liqligi hamda mintaqaviy hamkorlikning yetarli darajada rivojlanmagani ekologik muammolarni yanada chuqurlashtirayotganini ko'rsatadi. Mazkur yondashuv O'zbekistonda suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish, transchegaraviy suv boshqaruvini takomillashtirish va ekologik barqarorlikni ta'minlash zarurligini asoslaydi.

Jahon banki guruhi tomonidan tayyorlangan Rising to the Challenge: Success Stories and Strategies for Achieving Climate Adaptation and Resilience hisobotida esa iqlim o'zgarishlariga moslashuv va barqarorlikni oshirish bo'yicha amaliy strategiyalar tahlil qilinadi. Ushbu tadqiqotda ekologik xavflarni kamaytirish uchun institutsional islohotlar, innovatsion texnologiyalar va investitsion mexanizmlarning ahamiyati alohida ta'kidlanadi. Bu esa O'zbekiston sharoitida ekologik muammolarning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlarini kamaytirish uchun kompleks yondashuv zarurligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, yuqoridagi adabiyotlar ekologik muammolarni faqat tabiiy jarayon sifatida emas, balki iqtisodiy tizim va ijtimoiy rivojlanish bilan chambarchas bog'liq murakkab hodisa sifatida talqin etadi. Ular ekologik muammolarning oqibatlari ishlab chiqarish samaradorligi pasayishi, resurslar tanqisligi, ijtimoiy tengsizlikning kuchayishi va sog'liq muammolarining ortishi orqali namoyon bo'lishini asoslab beradi. Shu jihatdan, O'zbekistonda ekologik muammolarni hal etish iqtisodiy siyosat, institutsional islohotlar va mintaqaviy hamkorlikni birgalikda rivojlantirishni talab etadi.

1 Nordhaus.W. 22-okt. (2013). 392 p. The Climate Casino. Yale University Press.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda ma'lumotlar Jahon banki hisobotlari, milliy statistika ma'lumotlari va ilmiy adabiyotlardan yig'ildi. Tahlil jarayonida qiyosiy tahlil, dinamik tahlil va statistik usullar qo'llanildi. Ekologik omillar bilan ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlar o'rtasidagi bog'liqlik korrelyatsion yondashuv asosida baholandi, natijalar esa tizimli va mantiqiy umumlashtirish orqali talqin qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

So'nggi yillarda suv resurslarining kamayishiga bir qator omillar ta'sir ko'rsatmoqda. Birinchidan, iqlim o'zgarishi natijasida muzliklar maydoni qisqarib bormoqda. Markaziy Osiyodagi tog' muzliklari daryolar suv rejimida muhim rol o'ynaydi. Muzliklarning erishi daryolardagi suv hajmining uzoq muddatda kamayishiga olib kelishi mumkin. Ikkinchidan, qishloq xo'jaligida suv resurslaridan samarasiz foydalanish ham suv tanqisligining asosiy sabablaridan biri hisoblanadi.

O'zbekiston iqtisodiyotida qishloq xo'jaligi muhim o'rin egallaydi va bu sohada suv resurslariga talab yuqori hisoblanadi. Paxtachilik va boshqa sug'oriladigan ekinlar katta hajmda suv talab qiladi. Shu sababli suv tanqisligi qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishiga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi. Suv ta'minotining kamayishi hosildorlik pasayishiga, ishlab chiqarish xarajatlarning oshishiga va oziq-ovqat xavfsizligiga tahdid paydo bo'lishiga sabab bo'lishi mumkin.

Suv resurslari tanqisligi ijtimoiy sohada ham salbiy oqibatlariga olib keladi. Ayniqsa, qishloq hududlarida ichimlik suvi ta'minoti bilan bog'liq muammolar aholi turmush darajasiga ta'sir ko'rsatadi. Suv sifatining yomonlashishi turli kasalliklar tarqalishi xavfini oshiradi. Bu esa sog'liqni saqlash tizimiga qo'shimcha yuk yuklashi mumkin.

Shu bilan birga, suv resurslari tanqisligi mintaqaviy hamkorlik masalalari bilan ham chambarchas bog'liq. Chunki transchegaraviy daryolardan foydalanish qo'shni davlatlar o'rtasidagi kelishuvlar va suv taqsimoti siyosatiga bog'liq. Markaziy Osiyo mamlakatlari o'rtasida suv resurslarini samarali boshqarish va ulardan oqilona foydalanish mintaqaviy ekologik barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega².

Shunday qilib, O'zbekistonda suv resurslari tanqisligi nafaqat ekologik, balki ijtimoiy-iqtisodiy muammo sifatida namoyon bo'lmoqda. Ushbu muammoni hal qilish uchun suv tejamkor texnologiyalarni joriy etish, irrigatsiya infratuzilmasini modernizatsiya qilish, suvdan foydalanish samaradorligini oshirish va mintaqaviy hamkorlikni kuchaytirish zarur hisoblanadi.

O'zbekistondagi muhim ekologik muammolardan yana biri cho'llanish va yer degradatsiyasi hisoblanadi. Mamlakat hududining katta qismi tabiiy ravishda quruq va yarim quruq iqlim zonalariga to'g'ri keladi. Shu sababli tabiiy resurslardan noto'g'ri va samarasiz foydalanish yerlarning degradatsiyaga uchrashi va cho'llanish jarayonlarining tezlashishiga olib kelmoqda. Bu jarayonlar qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi, aholi turmush darajasi va umumiy iqtisodiy barqarorlikka salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Cho'llanish jarayoni tabiiy va antropogen omillar ta'sirida yuzaga keladi. Tabiiy omillarga qurg'oq iqlim, yog'ingarchilikning kamligi va yuqori harorat kiradi³. Biroq, so'nggi o'n yilliklarda inson faoliyati cho'llanish jarayonlarini yanada kuchaytirmoqda. Ayniqsa, noto'g'ri irrigatsiya usullari, ortiqcha sug'orish va yer resurslaridan samarasiz foydalanish tuproqning sho'rlanishi va degradatsiyasiga sabab bo'lmoqda.

O'zbekistonda yer degradatsiyasining asosiy ko'rinishlaridan biri tuproq sho'rlanishi hisoblanadi. Sug'orish tizimlarining eskirganligi va drenaj tizimlarining yetarlicha samarali ishlamasligi natijasida yerlarda tuz miqdori ortib bormoqda. Bu esa qishloq xo'jaligi ekinlarining hosildorligini pasaytirib, iqtisodiy yo'qotishlarga olib keladi.

Cho'llanish jarayoni, ayniqsa, Orol dengizi atrofidagi hududlarda keskin namoyon bo'lmoqda. Orol dengizining qurishi natijasida katta maydonlar yangi cho'l — Orolqum hududiga aylandi. Ushbu hududdan ko'tarilayotgan tuz va chang bo'ronlari atrof-muhitga hamda aholi salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Yer degradatsiyasi iqtisodiy jihatdan ham jiddiy oqibatlariga olib keladi. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari hosildorligining pasayishi fermerlar daromadlarining kamayishiga sabab bo'ladi. Bu esa qishloq hududlarida ishsizlikning oshishi va aholi migratsiyasining kuchayishiga olib kelishi mumkin. Shu bilan birga, degradatsiyaga uchragan yerlarni qayta tiklash katta moliyaviy resurslar talab qiladi.

Cho'llanish jarayoni ijtimoiy sohada ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Yer resurslarining kamayishi qishloq aholisi uchun iqtisodiy imkoniyatlarni cheklab qo'yadi. Bu esa aholining shaharlarga ko'chib ketishi va demografik muvozanatning o'zgarishiga sabab bo'lishi mumkin.

Ushbu muammoni bartaraf etish uchun yer resurslarini samarali boshqarish va zamonaviy agrotexnologiyalarni joriy etish muhim ahamiyatga ega. Xususan, suv tejamkor irrigatsiya texnologiyalarini

2 Vinokurov, E., Ahunbaev, A., Usmanov, N., Sarsembekov, T. (2022) Regulation of the Water and Energy Complex of Central Asia. Reports and Working Papers 22/4. Almaty, Moscow: Eurasian Development Bank.

3 «World Bank». 2010. World Development Report 2010: Development and Climate Change. © World Bank. <http://hdl.handle.net/10986/4387>

qo'llash, drenaj tizimlarini modernizatsiya qilish, shamol eroziyasini kamaytirish uchun o'rmonzorlar barpo etish va tuproq unumdorligini tiklash chora-tadbirlari amalga oshirilishi lozim.

Shu tariqa, cho'llanish va yer degradatsiyasi O'zbekiston uchun muhim ekologik va iqtisodiy muammo hisoblanadi. Ushbu muammoni hal qilish tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ekologik siyosatni takomillashtirish va barqaror qishloq xo'jaligini rivojlantirish bilan bog'liqdir.

O'zbekistonda ekologik muammolar ichida atmosfera havosining ifloslanishi ham muhim o'rin tutadi. Sanoat korxonalarini faoliyati, avtotransport vositalarining ko'payishi, energiya ishlab chiqarish jarayonlari va qurilish ishlari atmosferaga zararli moddalar chiqarilishiga sabab bo'lmoqda. Havo ifloslanishi aholi salomatligi, shahar muhiti va iqtisodiy rivojlanishga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi asosiy ekologik omillardan biri hisoblanadi.

So'nggi yillarda shaharlarda aholi sonining ortishi va urbanizatsiya jarayonlarining tezlashishi atmosfera ifloslanishini yanada kuchaytirdi. Ayniqsa, yirik shaharlarda avtotransport vositalarining soni keskin ko'paygan. Avtomobillardan chiqadigan gazlar tarkibida uglerod oksidi, azot oksidlari, oltingugurt birikmalari va boshqa zararli moddalar mavjud bo'lib, ular atmosfera havosining sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi⁴.

Sanoat tarmoqlari ham atmosfera ifloslanishining asosiy manbalaridan biri hisoblanadi. Metallurgiya, energetika, kimyo sanoati va sement ishlab chiqarish korxonalarini atmosferaga katta miqdorda zararli moddalar chiqaradi. Shuningdek, issiqlik elektr stansiyalarida yoqilg'i sifatida foydalaniladigan ko'mir va tabiiy gaz ham havo ifloslanishining muayyan darajada oshishiga sabab bo'ladi.

Havo ifloslanishining yana bir muhim omili — chang va tuz bo'ronlaridir. Ayniqsa, Orol dengizi hududidagi ekologik vaziyat natijasida havoga ko'tarilayotgan tuz va chang zarrachalari katta masofalarga tarqalmoqda. Bu holat nafaqat Orolbo'yi hududlariga, balki mamlakatning boshqa mintaqalariga ham ta'sir ko'rsatmoqda.

Atmosfera havosining ifloslanishi aholi salomatligiga jiddiy xavf tug'diradi. Ifloslangan havo nafas yo'llari kasalliklari, allergik reaksiyalar, yurak-qon tomir kasalliklari va boshqa tibbiy muammolarning ko'payishiga sabab bo'lishi mumkin. Shuningdek, havo ifloslanishi mehnat unumdorligining pasayishiga va sog'liqni saqlash xarajatlarining ortishiga olib keladi.

Havo ifloslanishining iqtisodiy oqibatlari ham sezilarlidir. Ekologik standartlarga rioya qilish, havoni tozalash texnologiyalarini joriy etish va ekologik nazoratni kuchaytirish uchun katta moliyaviy resurslar talab etiladi. Shu bilan birga, ekologik muammolar investitsiya muhitiga ham ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Havo ifloslanishini kamaytirish uchun kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilishi zarur. Bular qatoriga sanoat korxonalarida zamonaviy filtr va tozalash texnologiyalarini joriy etish, ekologik transportni rivojlantirish, yashil hududlarni kengaytirish va ekologik monitoring tizimini kuchaytirish kiradi.

Shunday qilib, atmosfera havosining ifloslanishi O'zbekistondagi muhim ekologik muammolardan biri hisoblanadi. Ushbu muammoni hal qilish uchun davlat siyosati, texnologik innovatsiyalar va jamiyatning ekologik madaniyatini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston va butun Markaziy Osiyo mintaqasidagi eng katta ekologik muammolardan biri Orol dengizi bilan bog'liq ekologik inqiroz hisoblanadi. XX asrning ikkinchi yarmida sug'oriladigan yer maydonlarini kengaytirish maqsadida daryo suvlaridan ortiqcha foydalanish natijasida dengiz suvi keskin kamayib ketdi. Natijada bir vaqtlar dunyoning eng katta ichki suv havzalaridan biri bo'lgan Orol dengizi deyarli qurib qoldi.

Orol dengizi asosan Amudaryo va Sirdaryolari suvlari hisobiga to'yinib kelgan. Biroq qishloq xo'jaligi, ayniqsa, paxtachilikni kengaytirish maqsadida ushbu daryolar suvining katta qismi irrigatsiyaga yo'naltirilgan. Bu esa dengizga kelib tushadigan suv hajmining keskin kamayishiga olib keldi.

Ekologik muammolarning ijtimoiy oqibatlari avvalo aholi salomatligi bilan bog'liq. Atmosfera havosining ifloslanishi, ichimlik suvi sifati pasayishi va ekologik xavfli hududlarda yashash inson organizmiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ifloslangan havo va suv nafas yo'llari kasalliklari, allergik reaksiyalar, yurak-qon tomir kasalliklari va boshqa tibbiy muammolarning ko'payishiga sabab bo'lishi mumkin. Ayniqsa, ekologik jihatdan noqulay hududlarda aholi salomatligiga tahdid yuqori bo'ladi.

Ekologik muammolar ijtimoiy tengsizlikning kuchayishiga ham olib kelishi mumkin. Kam daromadli aholi qatlamlari ekologik xavflarga qarshi kurashish uchun yetarli imkoniyatlarga ega emas. Ular odatda ekologik holati yomon bo'lgan hududlarda yashashga majbur bo'ladi. Bu esa ijtimoiy adolat masalalarini yanada dolzarblashtiradi.

Shuningdek, ekologik muammolar aholi migratsiyasiga ham ta'sir ko'rsatadi. Tabiiy resurslar kamayishi, qishloq xo'jaligi hosildorligining pasayishi va ekologik sharoitning yomonlashishi natijasida aholi boshqa hududlarga ko'chib ketishi mumkin. Ayniqsa, Orol dengizi hududida ekologik vaziyatning og'irlashishi aholi migratsiyasining kuchayishiga sabab bo'lgan.

Suv resurslarining ifloslanishi ham aholi salomatligi uchun katta xavf tug'diradi. Ichimlik suvi sifati past bo'lgan hududlarda turli yuqumli kasalliklar tarqalishi ehtimoli yuqori bo'ladi. Suv orqali yuqadigan kasalliklar, xususan,

⁴ Rising to the Challenge: Success Stories and Strategies for Achieving Climate Adaptation and Resilience. World Bank Group. 1818 H Street, N.W. Washington, DC 20433 USA.

ichak infeksiyalari va boshqa sanitariya bilan bog'liq muammolar aholi salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli ichimlik suvi sifatini ta'minlash va sanitariya talablariga rioya qilish juda muhim hisoblanadi.

Ekologik holatning yomonlashishi, ayniqsa, ekologik jihatdan noqulay hududlarda yashayotgan aholi salomatligiga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Masalan, Orol dengizi hududidagi ekologik vaziyat tufayli atmosferaga ko'tarilayotgan tuz va chang zarrachalari aholi salomatligi uchun jiddiy xavf tug'dirmoqda. Bu hududlarda nafas yo'llari kasalliklari, allergiya va boshqa kasalliklar ko'paygani kuzatilmoqda.

O'zbekiston iqtisodiyotida qishloq xo'jaligi muhim o'rin tutadi. Mamlakat aholisini oziq-ovqat mahsulotlari bilan ta'minlash, eksport salohiyatini oshirish va qishloq aholisining bandligini ta'minlashda ushbu soha katta ahamiyatga ega. Biroq, ekologik muammolar qishloq xo'jaligi rivojlanishiga jiddiy salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi asosan tabiiy resurslarga, ayniqsa, yer va suv resurslariga bog'liq. Shu sababli suv resurslarining tanqisligi va yer degradatsiyasi ushbu sohaga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi. O'zbekistonda sug'oriladigan dehqonchilik keng tarqalgan bo'lib, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirishda katta hajmda suv talab qilinadi. Suv resurslarining kamayishi va irrigatsiya tizimlarining samarasizligi qishloq xo'jaligi ekinlarining hosildorligini pasaytirishi mumkin.

Yer degradatsiyasi ham qishloq xo'jaligi rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Tuproq sho'rlanishi, shamol va suv eroziyasi, agrotexnik talablarga rioya qilinmasligi tuproq unumdorligining pasayishiga sabab bo'ladi. Bu esa ekinlar hosildorligining kamayishi va qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish hajmining qisqarishiga olib keladi.

Ekologik muammolar iqtisodiyotning turli tarmoqlarida ishlab chiqarish xarajatlarining oshishiga olib keladi. Atrof-muhit holatining yomonlashishi tabiiy resurslardan foydalanish jarayonini qiyinlashtiradi va korxonalar uchun qo'shimcha iqtisodiy xarajatlarni keltirib chiqaradi. O'zbekiston sharoitida suv resurslari tanqisligi, havo ifloslanishi, yer degradatsiyasi va iqlim o'zgarishi ishlab chiqarish jarayonlariga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Birinchi navbatda, tabiiy resurslarning kamayishi ishlab chiqarish xarajatlarining oshishiga sabab bo'ladi. Masalan, sanoat va qishloq xo'jaligi korxonalari ishlab chiqarish jarayonida katta miqdorda suv va energiya resurslaridan foydalanadi. Suv resurslarining tanqisligi va energiya narxlarining ortishi ishlab chiqarish xarajatlarining ko'payishiga olib keladi. Bu esa mahsulot tannarxining oshishiga va korxonalar raqobatbardoshligining pasayishiga sabab bo'lishi mumkin.

Ekologik muammolarning davlat budjetiga ta'siri ayniqsa Orol dengizi hududida yaqqol namoyon bo'ladi. Orol dengizi ekologik inqirozi oqibatlarini yumshatish uchun davlat tomonidan katta moliyaviy resurslar ajratilmoqda. Qurib qolgan dengiz tubida o'rmonzorlar barpo etish, aholi uchun ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish va ekologik loyihalarni amalga oshirish davlat budjeti xarajatlarining ortishiga sabab bo'lmoqda.

O'zbekiston suv resurslarining asosiy qismi Amudaryo va Sirdaryolari hisobiga to'g'ri keladi. Bu daryolar suvi asosan qishloq xo'jaligi sohasida sug'orish uchun ishlatiladi. Biroq, irrigatsiya tizimlarining eskirganligi va suvning katta qismi yo'qotilishi suv resurslaridan samarali foydalanishga to'sqinlik qilmoqda.

Suv resurslarini samarali boshqarish uchun avvalo irrigatsiya infratuzilmasini modernizatsiya qilish zarur. Sug'orish kanallarini ta'mirlash, suvni yetkazib berish tizimlarini takomillashtirish va suv yo'qotilishini kamaytirish qishloq xo'jaligida suvdan foydalanish samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, tomchilatib sug'orish va boshqa zamonaviy sug'orish texnologiyalarini joriy etish suv tejamkorligini ta'minlashga yordam beradi.

Suv resurslarini boshqarishda iqtisodiy mexanizmlardan foydalanish ham muhim ahamiyatga ega. Suvdan foydalanish uchun iqtisodiy rag'batlantirish va suv resurslarini tejashga qaratilgan mexanizmlar joriy etilishi suv iste'molini optimallashtirishga xizmat qiladi. Bu esa suv resurslaridan samarali foydalanishga va ularni saqlab qolishga yordam beradi.

Suv resurslarini samarali boshqarishda ekologik talablarga rioya qilish ham muhim hisoblanadi. Daryolar, ko'llar va boshqa suv havzalarining ekologik holatini muhofaza qilish suv ekotizimlarining barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi. Shu sababli suv resurslaridan foydalanishda ekologik me'yorlar va standartlarga rioya qilish muhim ahamiyatga ega.

Shu bilan birga, suv resurslarini boshqarish mintaqaviy hamkorlikni ham talab etadi. Chunki Markaziy Osiyo davlatlari bir xil suv resurslaridan foydalanadi. Shu sababli transchegaraviy daryolardan foydalanish masalalari qo'shni davlatlar o'rtasida o'zaro kelishuvlar asosida hal qilinishi lozim. Bu mintaqada suv resurslarini adolatli va samarali taqsimlashga yordam beradi.

Shunday qilib, suv resurslarini samarali boshqarish O'zbekistonda ekologik barqarorlikni ta'minlash va iqtisodiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega. Irrigatsiya tizimlarini modernizatsiya qilish, suv tejamkor texnologiyalarni joriy etish va mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish suv tanqisligi muammosini kamaytirishga xizmat qiladi.

Ekologik muammolarni hal qilishda xalqaro hamkorlik muhim ahamiyatga ega. Chunki ko'plab ekologik muammolar transchegaraviy xususiyatga ega bo'lib, ularni faqat bir davlat doirasida hal qilish qiyin. Atmosfera havosining ifloslanishi, suv resurslarining tanqisligi, iqlim o'zgarishi va biologik xilma-xillikning kamayishi kabi muammolar xalqaro darajada hamkorlikni talab qiladi.

O'zbekiston so'nggi yillarda ekologik muammolarni hal qilishda xalqaro tashkilotlar va xorijiy davlatlar bilan hamkorlikni faol rivojlantirmoqda. Xususan, atrof-muhitni muhofaza qilish, iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish va tabiiy resurslardan samarali foydalanish sohalarida bir qator xalqaro dasturlar amalga oshirilmoqda. Bu jarayonda Birlashgan Millatlar Tashkiloti tizimidagi tashkilotlar va boshqa xalqaro institutlar muhim rol o'ynamoqda.

Xalqaro hamkorlikning asosiy yo'nalishlaridan biri iqlim o'zgarishiga qarshi kurashish hisoblanadi. O'zbekiston iqlim o'zgarishi bo'yicha xalqaro kelishuvlarda ishtirok etib, atmosferaga chiqariladigan zararli gazlarni kamaytirish va qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish bo'yicha qator tashabbuslarni amalga oshirmoqda. Bu esa ekologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Xalqaro hamkorlik ayniqsa Orol dengizi hududidagi ekologik vaziyatni yaxshilashda muhim ahamiyatga ega. Orol dengizi ekologik inqirozi oqibatlarini yumshatish maqsadida xalqaro tashkilotlar va donor davlatlar ishtirokida bir qator ekologik va ijtimoiy loyihalar amalga oshirilmoqda. Qurib qolgan dengiz tubida o'rmonzorlar barpo etish, aholi salomatligini muhofaza qilish va infratuzilmani rivojlantirish kabi ishlar xalqaro hamkorlik doirasida amalga oshirilmoqda.

Shuningdek, suv resurslarini boshqarish sohasida ham xalqaro hamkorlik muhim ahamiyatga ega. Markaziy Osiyo davlatlari umumiy trans chegaraviy daryolardan foydalanadi. Shu sababli suv resurslarini adolatli taqsimlash va ulardan samarali foydalanish masalalari mintaqaviy hamkorlik asosida hal qilinishi lozim.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ekologik muammolarning ijtimoiy oqibatlari aholi salomatligining yomonlashishi, migratsiya jarayonlarining kuchayishi va ijtimoiy tengsizlikning ortishi kabi holatlarda namoyon bo'ladi. Atmosfera havosi va suv resurslarining ifloslanishi turli kasalliklar tarqalishiga sabab bo'lib, aholi salomatligiga jiddiy tahdid tug'dirmoqda. Shu bilan birga, ekologik holati og'ir bo'lgan hududlarda aholi boshqa hududlarga ko'chib o'tishga majbur bo'lmoqda.

Ekologik muammolar iqtisodiyotning turli tarmoqlariga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Qishloq xo'jaligi sohasida suv resurslarining tanqisligi va yer degradatsiyasi ekinlar hosildorligining pasayishiga olib kelmoqda. Shuningdek, sanoat korxonalarini ekologik standartlarga rioya qilish talablari ishlab chiqarish xarajatlarining oshishiga sabab bo'lmoqda. Ekologik muammolar davlat budjetiga ham ta'sir ko'rsatib, ekologik dasturlar va aholi salomatligini muhofaza qilish uchun katta moliyaviy resurslar talab etmoqda.

Shu sababli ekologik muammolarni hal qilish kompleks va uzoq muddatli yondashuvni talab qiladi. Ekologik siyosatni takomillashtirish, yashil iqtisodiyotga o'tish, suv resurslarini samarali boshqarish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish ekologik barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa qilib aytganda, ekologik barqarorlikni ta'minlash O'zbekistonning barqaror iqtisodiy rivojlanishi va aholi farovonligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ekologik texnologiyalarni joriy etish va atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan samarali siyosat mamlakatning kelajak avlodlar uchun qulay va barqaror muhit yaratishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Nordhaus.W. 22-okt. (2013). 392 p . The Climate Casino. Yale University Press.
2. Vinokurov, E., Ahunbaev, A., Usmanov, N., Sarsembekov, T. (2022) Regulation of the Water and Energy Complex of Central Asia. Reports and Working Papers 22/4. Almaty, Moscow: Eurasian Development Bank.
3. «World Bank». 2010. World Development Report 2010: Development and Climate Change. © World Bank. <http://hdl.handle.net/10986/4387>
4. Rising to the Challenge: Success Stories and Strategies for Achieving Climate Adaptation and Resilience. World Bank Group. 1818 H Street, N.W. Washington, DC 20433 USA.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 30.01.2025-yildagi "O'zbekiston — 2030" strategiyasini "Atrof-muhitni asrash va «yashil iqtisodiyot» yilida amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida»gi PF-16-son Farmoni.
6. Baumol. W.J. and Oates, W. (1988) The Theory of Environmental Policy. Cambridge University Press, Cambridge.
7. OECD. (2011). 147 p. Towards Green Growth. OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264111356-en>.
8. Brundtland Commission. (1987). Our Common Future. Oxford University Press.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Ei.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>